ತೂಕದ ನೆಲೆ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ. ಆಯ್. ಭಂಡಾರಿ

ಡಾ. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ. ಡಿ. ಎಸ್

ತೂಕದ ನೆಲೆ

(ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನಗಳು)

ಡಾ. ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ ಆಯ್. ಭಂಡಾರಿ

ಎಂ.ಎ.ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ

ಡಾ. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಡಿ. ಎಸ್.

ಎಂ.ಎ.ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಎಸ್.ಎಲ್.ಎನ್. ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್

ನಂ. 3437, 4ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, 9ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಿನಗರ

ಬನಶಂಕರಿ 2ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು-29

ಮೊ : 9972129376

umeshnagamangala@gmail.com

ತೂಕದ ನೆಲೆ : ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನಗಳು

ಲೇಖಕರು : **ಡಾ. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಡಿ. ಎಸ್.**
ಹುನಗುಂದ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ
ಡಾ. ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ ಆಯ್. ಭಂಡಾರಿ
ಸಿಂಧಗಿ, ವಿಜಯಪುರ

ಪ್ರಕಾಶಕರು : **ಎಸ್.ಎಲ್.ಎನ್. ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್**
ನಂ. 3437, 4ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, 9ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ,
ಶಾಸ್ತ್ರೀನಗರ, ಬನಶಂಕರಿ 2ನೇ ಹಂತ,
ಬೆಂಗಳೂರು–29. ಮೊ : 9972129376

ISBN : **978-81-948128-7-6**

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : 2020

ಅಳತೆ : 1/8 ಡೆಮ್ಮಿ
ಕಾಗದದ ಬಳಕೆ : 70 ಜಿ.ಎಸ್.ಎಂ. ಮ್ಯಾಪ್ಲಿಥೋ

ಪುಟಗಳು : xii+296=308

ಹಕ್ಕುಗಳು : ಲೇಖಕರದ್ದು

ಪ್ರತಿಗಳು : 1000

ಬೆಲೆ : **ರೂ. 300–00**

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : ಕೆ.ಕೆ. ಮಕಾಳಿ. ಹಂಪೆ

ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣೆ : ಸಹನಾ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು. 9342196255

ಮುದ್ರಣ : ಓಂ ಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಕಸ್ತೂರಿ ಬಾ ನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು

ಪರಿವಿಡಿ

ಮುನ್ನುಡಿ

ಲೇಖಕರ ಮಾತು

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು

1. ಚಾಮರಸನ ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆ : ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ.
   – **ಡಾ.ರಾಜಶೇಖರ ಬಸುಪಟ್ಟದ**
2. ಹಯವದನ : ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆ
   – **ಡಾ. ಶ್ರೀಶೈಲ ಆರ್. ಗೋಲಗೊಂಡ**
3. ಪಂಪನ ಪ್ರತಿನಾಯಕ ಕರ್ಣ
   – **ಡಾ. ಮುರ್ತುಜಾ ಬ. ಒಂಟಿ**
4. ಅಕ್ಕನ 'ತನು ಕರಗದವ'ರಲ್ಲಿ
   – **ಪ್ರೊ.ಜಿ.ಜಿ.ಹಿರೇಮಠ**
5. 'ಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ' ಕಾದಂಬರಿ–ಒಂದು ಅನುಸಂಧಾನ
   –**ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಹೆಗಡೆ**
6. ಕುವೆಂಪುರವರ ಕಥನ ಕವನಗಳ ಅವಲೋಕನ
   – **ಡಾ.ಯಮನಪ್ಪ ಸಂ. ಹೊಸಮನಿ.**
7. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಯುಗ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆ
   – **ಡಾ.ಮೋಹನ ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿ**

[illegible]

– ಡಾ. [illegible]

[illegible]

– ಡಾ. [illegible]

[illegible]

– ಡಾ. [illegible]

[illegible]

– ಡಾ. [illegible]

[illegible]

– ಪ್ರೊ. [illegible]

[illegible]

– ಪ್ರೊ. [illegible]

[illegible]

– ಡಾ. [illegible]

[illegible]

– ಡಾ. [illegible]

16. [illegible]

– ಡಾ. [illegible]

17. ಕಲೆಗಾಗಿ ಕಲೆ ಜನಪದರ ಜೀವನದ ಚಿತ್ರಕಲೆ

– ಡಾ. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಡಿ.ಎಸ್

18. ಪಾತ್ರೋಟರ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ದಾರಿಗಳು

–ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಮಾದರ(ಟಿ.ತಿಮಾ ಪಟ್ಟಲ)

19. ಭಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ

– ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಸಾಲವಾಡಗಿ

20. ಹಿಮಕಣಿವೆಯ ಅನುಭಾವಿ ಕವಿ ಲಲ್ಲೇಶ್ವರಿ : ಒಂದು ಚಿಂತನೆ

– ಪ್ರೊ. ಶ್ರೀಮತಿ.ಜಯಶೀಲ ಎಂ. ಎಸ್

21. ಲಿಂಗಾಚಾರ

– ಡಾ. ನಾಗರತ್ನಾ.ಅ.ಭಾವಿಕಟ್ಟಿ

22. ನಿಜಗುಣಶಿವಯೋಗಿ

– ನೆಲಾಗಣಿ ಮಹಾಂತೇಶ ಬಸಪ್ಪ

23. ಮ್ಯಾಸಬೇಡರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು) **– ಸಣ್ಣ ಮಲ್ಲಯ್ಯ .ಬಿ**

24. ಬ್ಯಾಕೂಡ ಪಾಟೀಲ ಸಹೋದರರ ಚಳುವಳಿಗೆ ತತ್ತರಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷರು

– ಸಂತೋಷ ಕೃ. ಮಾನೆ

25. ಪುರಂದರದಾಸರು ಕಂಡ ಹೆಣ್ಣು

– ಡಾ. ರೇಣುಕಾ. ಶಂ. ಹೆಬ್ಬಾಳ

26. ಕನ್ನಡ ಹವ್ಯಾಸಿ ರಂಗಭೂಮಿ.

– ಪ್ರೊ. ಶ್ರೀಮತಿ. ಟಿ. ಎಸ್. ಮಂಗಾಜಿ

27. ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ.

– ಡಾ. ಎಂ.ಆರ್. ದೊಡಮನಿ

28. ಭಕ್ತಿಯ ಸಿರಿ–ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಮಠ ಸಿದ್ಧಗಿರಿ

– ಪ್ರೊ.ರಾವಸಾಬ ಅ. ಬಡಿಗೇರ

29. ಹುನಗುಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆ : ಸಂರಕ್ಷಣೆ

– ಪ್ರೊ. ಎಸ್.ಆರ್.ನಾಗಣ್ಣವರ

30. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕವಯಿತ್ರಿಯರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಕ್ರಮ

– ಡಾ. ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ ಆಯ್. ಭಂಡಾರಿ

Title- Hayavadana: Conservatism and Modernism

- Dr. S. R. Golgond

ಹಯವದನ : ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆ

– ಡಾ. ಶ್ರೀಶೈಲ ಆರ್. ಗೋಲಗೊಂ

ಒಂದು ಜಾನಪದ ಕಥೆಯನ್ನು, ಎಲ್ಲ ಜಾನಪದ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣ ರಂಗತಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ, ಎರಡು ಅಂಕಗಳ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಗಿರೀಶ ಕಾರ್ನಾಡರ 'ಹಯವದನ' ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಜನಪ್ರಿಯ ನಾಟಕವಾಗಿದೆ. ಜೀವನದ ಮೂಲಭೂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಜಟಿಲತೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಿದ ಈ ನಾಟಕ 1971 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಅದೇ ವರ್ಷ ಭಾರತೀಯ ನಾಟ್ಯ ಸಂಘದಿಂದ 'ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಾಟಕ' ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನವಾಯಿತು. ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗೊಂಡು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಂಗಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಧ ವಿಧವಾದ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಕಾರ್ನಾಡರಿಗೆ ಅಪಾರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟ ನಾಟಕ ಇದಾಗಿದೆ.

ಕಾರ್ನಾಡರು ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ರಂಗಕ್ಕೆ ಸೃಜನಶೀಲ, ತಾತ್ವಿಕತೆಯ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ ನೆಲೆಗಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಸಮರ್ಥವಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು

ಚಿಂತನಾಶೀಲರಾಗಿದ್ದಾಗ, ದೇಶೀಯ ನಾಟಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಗೂ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಆಧುನಿಕ ನಾಟಕ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಅವರನ್ನು ಎದುರುಗೊಂಡವು. ಕಾರ್ನಾಡರು ಇವುಗಳ ಕುರಿತು "ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಂಡ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರುವದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಚಿಂತನ ಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಗತಕಾಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳ ಮಧ್ಯ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಟಕದ ಮರುಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ ಕಾರ್ನಾಡರು ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕತೆಯ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಹಯವದನ' ಎಂದರೆ ಕುದುರೆಮುಖದವನು ಎಂದರ್ಥ. (ಹಯ = ಕುದುರೆ ವದನ = ಮುಖ ಹಯವದನ = ಕುದುರೆ ಮುಖದವನು). ಈ ನಾಟಕವು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಮೇಳೈಸಿಕೊಂಡ, ವಿಮರ್ಶಕರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ದಿಗ್ದರ್ಶಕರಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ, ಅತ್ಯಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಹಂಬಲ ಮತ್ತು ಜೀವನೋತ್ಸಾಹದ ಬೆಡಗನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಣ್ಣ-ದೊಡ್ಡ ಕಥಾನಕಗಳು ವಿವಿಧವಾಗಿ ಹೆಣೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. 'ಹಯವದನ' ಕಥೆಯು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉಪಕಥಾನಕದಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹದಾಗಿದ್ದು, ಮುಖ್ಯ ಕಥಾನಕದ ಮೂಲ ಕಥೆಯನ್ನು ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸೋಮದೇವ ವಿರಚಿತ 'ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರ' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ವೇತಾಳ ಪಂಚವಿಂಶತಿ' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇತಾಳವು ರಾಜಾ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳಿ, ಕೊನೆಗೆ ಕಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಒಗಟನ್ನು (ಒಡಪನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು) ಕೇಳಿ ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಉತ್ತರಿಸಲು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ರಾಜ ಒಗಟನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥನಾದರೆ, ಅವನ ತಲೆ ಸಾವಿರ

ಹೋಳಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತದೆ. 'ವೇತಾಳ ಪಂಚವಿಂಶತಿ' ಕಥೆಯು ಕ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ ; ದಾವಲ ಎಂಬ ಸುಂದರ ರಾಜಕುಮಾರ, ಶುದ್ಧಪಥ ಎಂಬ ಅರಸನ ಮಗಳಾದ ಮದನ ಸುಂದರಿ ಎಂಬ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ದಿನ ಶುದ್ಧಪಥನ ಮಗನಾದ ಶ್ವೇತಪಥ ತನ್ನ ಸಹೋದರಿ ಮದನಸುಂದರಿ ಹಾಗೂ ಅವಳ ಪತಿ ದಾವಲನೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ದಾವಲನು ಇವರೀರ್ವರನ್ನೂ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು, ಒಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಗೌರಿ ದೇವತೆಯ ಗುಡಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತನ್ನ ತಲೆ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವತೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಶ್ವೇತಪಥನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ದಾವಲನ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಒಬ್ಬಂಟಿಗಳಾದ ಮದನಸುಂದರಿಯೂ ಕೂಡಾ ಆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಇವರೀರ್ವರ ಮೃತ ಶರೀರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವಾಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಕೂಡಾ ಕೊಂದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಗೌರಿ ದೇವಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಳಾಗಿ, ಅವಳ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ದೇವಿಯು ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದ ತಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸತ್ತ ಶರೀರಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿಸಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಅವಸರ ಹಾಗೂ ಆತಂಕದಲ್ಲಿ, ಅವಳು ತನ್ನ ಪತಿಯ ತಲೆಯನ್ನು ಸಹೋದರನ ಶರೀರಕ್ಕೆ, ಸಹೋದರನ ತಲೆಯನ್ನು ಪತಿಯ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಎರಡೂ ಮೃತದೇಹಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡಿ ನಗಲು ಶುರು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈಗ ರಾಜನಿಗೆ ಬೇತಾಳನ ಪ್ರಶ್ನೆ "ಮದನ ಸುಂದರಿಯ ಪತಿ ಯಾರು?" ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಆಗ ರಾಜ "ದಾವಲನ ತಲೆ ಹೊಂದಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅವಳ ಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಕಾರ್ನಾಡರ ಈ 'ಹಯವದನ' ನಾಟಕವು ಈ ಬೇತಾಳನ ಕಥೆಯ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರದಿದ್ದರೂ, ಟಾಮಸ್‌ಮಾನ್ ಎಂಬ ಜರ್ಮನ್ ಲೇಖಕರ 'ಟ್ರಾನ್ಸಪೋಸ್ಡ್ ಹೆಡ್ಸ್' (ಖಿಡಿಚಿಟಿರಿಥಜಜ ಊಜಚಿಠ) ಎಂಬ ನೀಳ್ಗತೆಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ನಾಡರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು "ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾನ್ ರವರು ನನಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ತುಂಬಾ

ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಒಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಥೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ವೇಷ ತೊಡಸಿ ನಾಟ್ಯೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಟಾಮಸ್‌ಮಾನ್ ಅವರು ಮೂಲ ಕಥೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಹಲವಾರು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲದ ಭಾವ-ಮೈದುನರನ್ನು ಗೆಳೆಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ ರವರ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ ದಮನ್ (‘ಹಯವದನ’ದ ದೇವದತ್ತ) ವಿದ್ಯೆಯನು, ನಂದ (‘ಹಯವದನ’ದ ಕಪಿಲ) ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ಣತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಳಿ ಮಾತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತಲೆಗಳು ಅದಲು ಬದಲಾದಾಗ ಸೀತೆಗೆ (‘ಹಯವದನ’ದ ಪದ್ಮಿನಿಗೆ) ಶ್ರೀ ದಮನ್ ನ ತಲೆ ಹಾಗೂ ನಂದನಮೈಯ ಸೇರುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಸಿಗುವ ವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇಬ್ಬರ ಮೈಯ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಬದಲಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಸೀತೆ ಮತ್ತೆ ಕಳೆದುಹೋದ ನಂದನ ಶರೀರಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸಿ, ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ಅವನು ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೂ ಅವಳ ಈ ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಪರಿಹಾರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ನಂದ-ಶ್ರೀ ದಮನ್‌ರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಕಾದಾಡಿ ಕೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸೀತೆಯು ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸಾಯುತ್ತಾಳೆ. ಕಾರ್ನಾಡರು “ತಲೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಂಗವೆಂತಾದರೆ, ಶರೀರವು ತಲೆಯ ಆಶಯದಂತೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ ರವರ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆಗಳು ಅದಲು ಬದಲಾದರೂ ಕ್ರಮೇಣ ತಲೆಗಳ ಆಶಯದಂತೆ ಅವುಗಳ ಶರೀರಗಳು ಮೊದಲಿನಂತಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಪರಿಹಾರವಾಗದೇ ಹಾಗೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತದೆ” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾನ್ ರವರ ಮೂಲ ಕಥೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನೂ ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯ ಕಥೆಗೆ, ‘ಹಯವದನ’ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೆಣೆದಿರುವುದು ಅವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಂತ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯು ಮೂಲ ಕಥೆಯ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಉಪಕಥೆಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

"ಯಾವ ಲೇಖಕರೂ ಕೂಡಾ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಖ್ಯಾತ ಆಂಗ್ಲ ಕವಿ ಹಾಗೂ ವಿಮರ್ಶಕ ಟಿ. ಎಸ್. ಎಲಿಯೆಟ್ ಅವರ ಉಕ್ತಿಯಂತೆ, ಕಾರ್ನಾಡರೂ ಕೂಡಾ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಥೆಯನ್ನ ಆಧುನಿಕ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಹೊರಟಿದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಮನುಷ್ಯರು ಪೂರ್ಣತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ನಾಡರು ಇಲ್ಲಿ, ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ನಡೆಸುವ ನಿರಂತರ ವ್ಯರ್ಥ ಹೋರಾಟ ಹಾಗೂ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಸಾಧಿಸುವ ಆತನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಆಯಾಮಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೇವದತ್ತ, ಕಪಿಲ ಮತ್ತು ಪದ್ಮಿನಿ ಎಂಬ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಕಾರ್ನಾಡರು ಭಾರತೀಯ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿದ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭಾರತೀಯ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಅದು ತಲೆ ಮತ್ತು ಶರೀರದ ನಡುವೆ ಇಬ್ಭಾಗವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಲೆತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪದ್ಮಿನಿಯ ಪತಿ ಪಂಡಿತನಾದ ದೇವದತ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನಾಗಿದ್ದು, ಆತನ ಆತ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತ ಕಮ್ಮಾರನಾದ ಕಪಿಲ ಶೂದ್ರವರ್ಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಪದ್ಮಿನಿ ವೈಶ್ಯ ವರ್ಣವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾಳೆ. ದೇವದತ್ತನನ್ನು ನಾಟಕ ಬಣ್ಣಿಸುವದು ಹೀಗೆ "ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸುಂದರನಾಗಿಯೂ, ಶರೀರದಲ್ಲಿ ತೆಳ್ಳಗಾಗಿಯೂ, ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸೀಮನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಈ ಯುವಕ ವಿಪ್ರವರ್ಯನಾದ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರನ ಏಕಮೇವ ಪುತ್ರ. ತರ್ಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಖಾಂಡ ಪಂಡಿತರನ್ನು, ಕಾವ್ಯ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಾ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ದಿಂಡುಗೆಡದ ಇವನಂಥ ಇನ್ನೋರ್ವನನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕಂಡರಿಯರು". ಹೀಗೆ ದೇವದತ್ತನು (ವಿದ್ಯೆ) ತಲೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಕಪಿಲ ನೋಡಲು ಕಪ್ಪಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಧೈರ್ಯವಂತ. ಆತನ ದೈಹಿಕ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮೀರಿಸುವಂತಹುಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಕಪಿಲ ದೇಹಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಪಿಲನ ದೈಹಿಕ ಚುರುಕಿಗೂ, ದೇವದತ್ತನ ಬೌದ್ಧಿಕ ವೀರ್ಯವಂತಿಕೆಗೂ ಇರಬಹುದಾದ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ನಾಟಕ

ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮತೋಲನ ಭಾರತೀಯ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜವನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಕಾಡಿದೆ ಎಂದು ಕಾರ್ನಾಡರು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದಂತಿದೆ. ದೇವದತ್ತ ಮತ್ತು ಕಪಿಲನ ನಡುವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಣಗಳ ಅಂತರವಿದ್ದರೂ, ಕಾರ್ನಾಡರು ಅವರನ್ನು ಆತ್ಮೀಯ ಗೆಳೆಯರಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇವದತ್ತ ಮತ್ತು ಕಪಿಲರು ಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮರಂತೆ, ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಂತೆ ಹಾಗೂ ಲವಕುಶರಂತೆ ಒಡಹುಟ್ಟಿದ ಸಹೋದರರರಂತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರ್ಣಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೊದ್ದು ಮಲಗಿದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯದ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹುಡುಗ ಹಾಗೂ ಶೂದ್ರರ ಹುಡುಗನ ನಡುವಿರುವ ಮಿತ್ರತ್ವ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಸಮ್ಮತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾರ್ನಾಡರ ವೈಚಾರಿಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಧುನಿಕ ವಿಚಾರ ಅವರೀರ್ವರ ನಡುವೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಗೆಳೆತನ ಸಾಧ್ಯ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸಮಾಜವೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಬೌದ್ಧಿಕತೆ ಹೊಂದಿದ ತಲೆ ಹಾಗೂ ದಷ್ಟಪುಷ್ಟವಾದ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಶರೀರ ಹೊಂದಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನ ಉಂಟಾಗಬೇಕು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಮತ್ತು ಶರೀರದ ಸಮತೋಲನದ ಆಧುನಿಕ ವಿಚಾರದ ಅಗತ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾಟಕ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ವೈಶ್ಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪದ್ಮಿನಿ ಎಂಬ ಸುಂದರಿಯನ್ನು, ದೇವದತ್ತನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಲು, ಆಕೆಯನ್ನು ಮನವೊಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಶೂದ್ರ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕಪಿಲನೇ ಮುಂದಾಗುವದು ಅತ್ಯಂತ ಸೋಜಿಗವಾಗಿದೆ. ನಿಷ್ಕಲ್ಮಶ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕಪಿಲ, ತನ್ನ ಮಿತ್ರ ದೇವದತ್ತ ಗಾಢವಾದ ಪ್ರೇಮಪಾಶದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವನೆಂದು ಅರಿತು, ತಾನೇ ಪದ್ಮಿನಿಯ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ಅವಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ, ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗಾಗಿ. ಅದು ಅಲ್ಲದೇ ತನ್ನಂಥವನನ್ನು ಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ದೇವದತ್ತ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಬೇರೆ. ಅವನು ದೇವದತ್ತನ ಕುರಿತು ಆಡಿದ ಮಾತು ಹೀಗಿದೆ "ಯಾವ ಹೊಲದಲ್ಲೋ, ಕಮ್ಮಾರ ಸಾಲೆಯಲ್ಲೋ, ದನ ಆಗಿ ಸರಗಾಡ್ತಾ ಇರ್ತಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನ ಗೆಳೆತನದ

ಪುಣ್ಯದಿಂದ ವಿದ್ಯೆ, ಕಾವ್ಯ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಅಂದರೇನು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಯ್ತು ಮನುಷ್ಯ ಆದೆ."

ಕಾರ್ನಾಡರು ಈ ಮೇಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಥೆಗೆ 'ಹಯವದನ' ಅಂದರೆ ಕುದುರೆಮುಖದವನ ಉಪಕಥೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ನಾಡರ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಮೂಡಿದ್ದು. ಈ ಕಥೆಯು ಕೂಡಾ ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಹಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಡಿದು, ಮುಖ್ಯ ಕಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ನಾಡರು ನೈತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಪಕಥೆಯಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಯವದನ ತನ್ನ ದುಃಖಪೂರಿತ ಜೀವನವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ತಾಯಿ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಗೋಸ್ಕರ ತಾನು ಕುದುರೆಮುಖ ಮನುಷ್ಯ ಶರೀರದನವಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದೇನೆಂದೂ, ತನ್ನ ತಾಯಿ ಗಂಧರ್ವನ ಶಾಪದಿಂದ ಕುದುರೆಯಾಗಿ ಹೋದಳೆಂದು ತಾನು ಮಾತ್ರ ಕುದುರೆಯ ಮುಖ ಮನುಷ್ಯ ಶರೀರದವನಾಗಿ ಇದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಪೂರ್ಣಾಂಗನಾಗಲು ಪಟ್ಟ ಪಾಡುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಪೂರ್ಣಾಂಗನಾಗಲು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸಾಧು ಸಂತರನ್ನು, ಮಹಾಋಷಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು ಎಂದು ಅತೀ ಖೇದದಿಂದ ನುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಈ 'ಹಯವದನ'ದ ಮಾತುಗಳು ಕಾರ್ನಾಡರ ಮಾತುಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಅವರು ಮನುಷ್ಯನ ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಹಂಬಲಕ್ಕೆ ಈ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂ ದೇವರುಗಳ ಕೊಡುಗೆ ಶೂನ್ಯ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತ ತಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲೆತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಾಗವತನ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಹಯವದನನು ಕಾಳಿ ಮಾತೆಯ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು ಎಂದು ಕೋರದೇ, ಪೂರ್ಣಾಂಗನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು ಎಂದು ದೇವಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ದೇವಿಯು 'ತಥಾಸ್ತು' ಎನ್ನಲು ಕುದುರೆಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯ ವಾಣಿಯು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅದು ಹೇಷಾರವ ಬರಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗುತ್ತದೆ. ನಾಟಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಿನಿಯ ಮಗನಿಂದಾಗಿ ಮನುಷ್ಯವಾಣಿ ಹೋಗಿ ಕುದುರೆಯ

ಹೇಷಾರವ ಗಳಿಸಿ ಪೂರ್ಣ ಕುದುರೆಯಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಸಮಾಧಾನ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕಥೆಯ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆ, ಜಾನಪದ ರಂಗತಂತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ವೈಚಾರಿಕತೆ – ಈ ಮೂರರ ಸಹಯೋಗವೇ 'ಹಯವದನ' ನಾಟಕದ ಯಶಸ್ಸಿಗೂ, ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಡಾ. ಗಿರಡ್ಡಿ ಗೋವಿಂದರಾಜ ಅವರು ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ ; ಜಾನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಮಾನ್‌ನ ವೈಚಾರಿಕತೆ; ಬ್ರೆಕ್ಟ್‌ನ ಎಪಿಕ್ ರಂಗಭೂಮಿ ತಂತ್ರ. ಅವರು ಮುಂದುವರೆದು ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. " . . . . ಬ್ರೆಕ್ಟ್‌ನ ಎಪಿಕ್ ರಂಗಭೂಮಿಯ ತಂತ್ರ ; ದೃಶ್ಯ ಯೋಜನೆ, ನಿರೂಪಣ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ, ಸೂತ್ರಧಾರ, ಮುಖವಾಡಗಳು, ಹಾಡು, ಕುಣಿತ, ಸ್ವಗತಗಳು, ಗೊಂಬೆಗಳು ಈ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. 'ಹಯವದನ' ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಕಾರ್ನಾಡರು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಾನಪದ ಕಥೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಈ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕಾರ್ನಾಡರು ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜಾನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಯ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ನಾಟ್ಯ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು, ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಭಾರತೀಯ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ವಾಸ್ತವ ಬದುಕಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಾಟಕವೂ ಪ್ರಸಕ್ತ ಭಾರತೀಯ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಹೊಂದಿದ ಮಹಿಳೆ, ಪೂರ್ಣತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸಿ, ಅವಳು ಅನುಭವಿಸುವ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ವಿಘ್ನನಿವಾರಕನಾದ ಗಜವದನನ ಪೂಜೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ತುತಿಯೊಂದಿಗೆ ನಾಟಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಮಂಗಳ ಶ್ಲೋಕದೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನದ ತಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಾಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗವತನು "ಆ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನೇ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ನೀಡಲಿ, ಆತನ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನಾದರೂ ವರ್ಣಿಸುವದು ಹೇಗೆ? ಆನೆಯ ಮುಖ, ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುರುಕು ದಂತ,

ದೇಹದಲ್ಲಿ ಬಿರುಕುಬಿಟ್ಟ ಉದರ – ಹೇಗೆ ನೋಡಿದರೂ ಅಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವ ಈ ವಕ್ರತುಂಡನೇ ವಿಘ್ನಹರ್ತನೂ ಆಗಿರಬೇಕು, ಎಂಬುದರ ರಹಸ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಹೇಗೆ ಬಿಡಿಸೋಣ? ಬಹುಶಃ ದೇವರ ಪೂರ್ಣತ್ವ ಮನುಷ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಒಗ್ಗಲಾರದಂಥಹದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಆ ಮಂಗಲಮೂರ್ತಿಯ ರೂಪ ಸಾಂಕೇತಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಪರಿಚಯವಾಗುವ ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಸಮಸ್ಯೆ ನಾಟಕದುದ್ದಕ್ಕೂ ವಿಭಿನ್ನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳೊಂದಿಗೆ ಮರುಕಳಿಸುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜಾನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಯಿಂದ ಬಂದಿರಬಹುದಾದ ಈ ಗಜವದನನ ಸ್ತುತಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಭಾಗವತ, ಕಾಳಿಯ ಪ್ರವೇಶ, ಗೊಂಬೆಗಳ ಬಳಕೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲೀಕರಣದ ತಂತ್ರಗಳಾದರೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿ, ಆಧುನಿಕ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿ ನಾಟ್ಯೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಥೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸೆಣಸಿ, ಜೀವನದ ಹೊಸ ಕ್ರಮಣಿಕೆಗೆ ಹವಣಿಸಿ ಪೂರ್ಣತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕಾರ್ನಾಡರು ಮುಖವಾಡಗಳನ್ನು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಗಜವದನನ ಮುಖವಾಡ, ದೇವದತ್ತನ ಸಪ್ಪೆ ಮುಖವಾಡ, ಕಪಿಲನ ಕಪ್ಪು ಮುಖವಾಡ, ಕಾಳಿ ದೇವತೆಯ ಭಯಂಕರ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮುಖವಾಡ, ಹಯವದನನ ಮುಖವಾಡ ಹೀಗೆ ಮುಖವಾಡ ಬಳಸುವ ರಂಗತಂತ್ರದಿಂದಾಗಿ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲವಲವಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅರ್ಧಪರದೆಯ ಉಪಯೋಗ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಳ ಗೀತ ಕಾರ್ನಾಡರ ಹೊಸ ಆಧುನಿಕ ರಂಗಪ್ರಯೋಗಗಳಾಗಿವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಳ ಗೀತದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಟಿ. ಎಸ್. ಎಲಿಯೆಟ್ ಅವರ ನಾಟಕ 'ಮರ್ಡರ್ ಇನ್ ಕ್ಯಾಥಡ್ರಲ್' ಹಾಗೂ ಗ್ರೀಕ್ ದುರಂತ ನಾಟಕಕಾರ ಯುರಿಪಿಡಸ್‌ನ ದುರಂತ ನಾಟಕಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅಣುಕು, ಬಣ್ಣದ ಪರದೆ, ಚಕ್ಕಡಿ ಓಡಿಸುವದು ಇವೆಲ್ಲವು ಕಾರ್ನಾಡರು ಜಾನಪದ ರಂಗಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಎರವಲು

ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಣಕ ಮತ್ತು ಚಕ್ಕಡಿ ನಡೆಸುವದು ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಿಗ್ಮಂಡ್ ಫ್ರೈಡ್‌ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡಲಾಗಿ ಅವುಗಳು ಪದ್ಮಿನಿಯ ಸುಪ್ತ ಲೈಂಗಿಕತೆಯ ಭಾವವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅವಳು ಕಪಿಲನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಮಾರು ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು "ಯಾವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೂ ಈತನನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾರಳು" ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಮಾತು ಅವಳ ಆಧುನಿಕ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ನಾಡರು ಒಬ್ಬ ಆಧುನಿಕ ಮಹಿಳೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಹಾಗೂ ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇವೆರಡೂ ಅವಳ ಗಂಡನಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ಹಾಗೂ ಆಕೆ ಅವಳ ಬಯಕೆ ಈಡೇರಲಾರದೇ ಭ್ರಮನಿರಸನಗೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ನಾಟಕವು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಪದ್ಮಿನಿ ದೇವದತ್ತನನ್ನು ಆತನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಗಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿದರೆ, ಕಪಿಲನನ್ನು ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಾಳಿ ಮಾತೆಯು ಕೂಡಾ ಆಧುನಿಕ ಸಂವೇದನೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಪದ್ಮಿನಿ ಕಾಳಿಕಾ ಮಾತೆಯ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಕಾಳಿಕಾ ಮಾತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿದ್ರಾಪರವಶಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ಪದ್ಮನಿಯ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಲಾರದವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ನಾಡರ ನಾಸ್ತಿಕತ್ವ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ದೇವತೆಗಳು ಸ್ಪಂದಿಸಲಾರವು ಎಂಬ ಸಂದೇಶವಿದೆ. ಆದರೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮನೋಧರ್ಮ ಹೊಂದಿದ ದೇವದತ್ತ ಹಾಗೂ ಕಪಿಲರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಆಧುನಿಕ ಸಂವೇದನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಹೊಂದಿದ ಪದ್ಮಿನಿಗೆ ಅವಳು ದರ್ಶನವೀಯುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ದೇವದತ್ತ ಹಾಗೂ ಕಪಿಲ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಸುಳ್ಳುಗಾರರು ಹಾಗೂ ಮೋಸಗಾರರು ಎಂದು ಜರಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿದ ದೇವಿ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನಾದರೂ ಏಕೆ ಉಳಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಪದ್ಮಿನಿಯು ದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ದೇವಿಗೆ ಕಪಿಲ ಮತ್ತು ದೇವದತ್ತ ಇಬ್ಬರ ಮೇಲೂ ಮಹಾಕೋಪ. ಯಾಕೆಂದರೆ ತನಗೆ ಕೈ, ರುದ್ರನಿಗೆ ತಲೆ ಕೊಡುವೆನೆಂದಾಗಲೇ ದೇವದತ್ತ ಭೇದಭಾವ ತೋರ್ಪಡಿಸಿದನೆಂದು ಅವನನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇನ್ನು ತನ್ನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನೇ ನೆನಪಿಸದೇ ಶಿರಚ್ಛೇದ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕಪಿಲನ ಮೇಲೂ ದೇವಿಗೆ ಕೋಪವಿದೆ. ಆದರೆ ದೇವಿಗೆ

ಅಸಹಾಯಕಳಾದ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಹೊಂದಿದ ಪದ್ಮಿನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಯಲು ಸಿದ್ಧಳಾದ ಪದ್ಮಿನಿಗೆ ಕಡಿದು ಹೋದ ತಲೆಗಳನ್ನು ಅವರವರ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಸಿಟ್ಟು, ಅನಂತರ ಅವರ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಒತ್ತಿದರೆ, ಅವರು ಜೀವ ತಾಳಿ ಬರುವರೆಂದು ದೇವಿಯು ವರವೀಯುತ್ತಾಳೆ. ಪದ್ಮಿನಿ ದೇವಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸುವಾಗ ತಲೆಗಳು ಅದಲು ಬದಲಾಗಿವೆ. ಕಥಾನಾಯಕಿ ಪದ್ಮಿನಿಯ ತೊಳಲಾಟ, ಹಂಬಲಿಕೆ, ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸುಗಳೆರಡನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಪೂರ್ಣಾಂಗನಾದ ಜೊತೆಗಾರನಿಗಾಗಿ ಪ್ರಖಾಂಡ ಪಂಡಿತ ದೇವದತ್ತನನ್ನು ವಿವಾಹವಾದ ಪದ್ಮಿನಿ, ಕಪಿಲನ ಅಂಗಸೌಷ್ಠವ, ಚುರುಕುತನಗಳಿಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕೊಡನೆ ದೇವದತ್ತನ ಜಾಣ ತಲೆಯನ್ನು ಕಪಿಲನ ಸದೃಢ ದೇಹಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿ ಆದರ್ಶ ಪುರುಷನೊಬ್ಬನೊಬ್ಬನನ್ನು ತನಗೆ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸುವದು ನಾಟಕದ ಕೇಂದ್ರ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅದಲು ಬದಲಾದ ತಲೆಗಳುಳ್ಳ ಶರೀರಗಳು ಎದ್ದು ನಿಂತು ನಗತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಈಗ ಪದ್ಮಿನಿಯ ಪತಿ ಯಾರೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಪಿಲ ಪದ್ಮಿನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ "ಪದ್ಮಿನಿ ನಿನಗೆ ಏನು ಬೇಕಾಗಿದೆ? ಎಂದು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ದೇವದತ್ತನ ಪ್ರಖಾಂಡ ಪಂಡಿತನ ತಲೆ ಮತ್ತು ಕಪಿಲನ ಬಲಿಷ್ಠ ಶರೀರ". ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ದೇವದತ್ತನ ತಲೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪದ್ಮಿನಿ ಗಳಿಸಿದ್ದ ಕಪಿಲನ ದಷ್ಟಪುಷ್ಟ ಶರೀರ ದೇವದತ್ತನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದ ದುರ್ಬಲ, ನಿಷ್ಕ್ರೀಯ ರೂಪ ತಳೆಯುತ್ತದೆ. ಪದ್ಮಿನಿಯ ಪೂರ್ಣಾಂಗನನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಬಯಕೆ ಕೇವಲ ಮರೀಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ತಾನು ಬಯಸಿದ ಪೂರ್ಣಾಂಗನೊಂದಿಗೆ ಕೆಲ ಕಾಲ ಸುಖಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ಕಪಿಲನನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ ಕಾಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಪದ್ಮಿನಿಯ ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಹಂಬಲದಿಂದ ಕಪಿಲ ಮತ್ತು ದೇವದತ್ತ ಇಬ್ಬರೂ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಹೊಡೆದಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಪದ್ಮನಿಯು ಸತಿ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ.

ಪದ್ಮಿನಿಯ ಸತಿ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ತಾನು ಹೆತ್ತ ಮಗುವನ್ನು ಭಾಗವತರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಅವಳು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಅತ್ಯಂತ

ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆ. ಅವಳು ತನ್ನ ಮಗು ಗುಡಿಸಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಕಪಿಲನ ಮಿತ್ರರಾದ ಶಬರರಿಗೆ ಕಪಿಲನ ಮಗ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಗುವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೂ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ದೇವದತ್ತನ ಮಗ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಧರ್ಮಪುರದ ವಿಪ್ರವರ್ಯ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಇದು ಅವಳ ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಹಂಬಲ ತನ್ನ ಮಗನಲ್ಲಿ ಈಡೇರಬೇಕೆಂಬ ಅವಳ ಆಶಯ ಆಧುನಿಕ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಕಪಿಲನ ಅರಣ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ವಿಪ್ರವರ್ಯರ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತನ್ನ ಮಗನಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮಿಳಿತವಾಗಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ಸತಿ ಹೋಗುವದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಧರ್ಮಪಾಲನೆಯಾದರೆ, ಅವಳು ಮಗನಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಆಶಯ ಆಧುನಿಕವಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ 'ವೇತಾಲಪಂಚವಿಂಶತಿ'ಯ ಆರನೆಯ ಕಥೆ ಹಾಗೂ ಜರ್ಮನ್ ಲೇಖಕ ಟಾಮಸ್‌ಮನ್ ಅವರು ಬರೆದ 'ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋಸ್ಡ್ ಹೆಡ್ಸ್' (ಖಿಡಿಚಿಟಿಕ್ರಿಥಿಜಜ ಊಜಚಿಫ) ಎಂಬ ಎರಡು ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಥೆಗಳ ಅನೇಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ನಾಡರು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ತುಡಿತ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತ ಅವರ ಆಧುನಿಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ 'ಹಯವದನ' ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ, ಈ ನಾಟಕ ಲಖಾನ್ ಅವರ ಬಯಕೆ ಹಾಗೂ ಕೊರತೆ, ಫ್ರೈಡ್ ಅವರ ಇದ್, ಈಗೋ ಹಾಗೂ ಸೂಪರ್ ಈಗೋ, ಸಾರ್ತ್ರೆಯವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದ ಮತ್ತು ನಾಸ್ತಿಕತ್ವ, ಬ್ರೆಕ್ಟ್ ಅವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾದ, ಸ್ಟ್ರಿಂಡ್ ಬರ್ಗ ಅವರ ಸಾಂಕೇತಿಕತೆ, ಭಖ್ತಿನ್ ಅವರ ಸಂರಚನೆ ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ತನ್ನ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣತ್ವ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಒಳ ಹೊರಹುಗಳನ್ನು ಸಮ್ಮಿಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಣೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅದ್ಭುತ ನಾಟಕವಾಗಿದೆ. 'ಹಯವದನ'ದ ರಚನಾಸ್ವರೂಪವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿದ್ದು, ವಿಷಯ ವಸ್ತು ಆಧುನಿಕವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಅನೇಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ, ಆಧುನಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಶೈಲೀಕರಣದ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವತೆ ಸಾಧಿಸಿದ ಈ ಕಾರ್ನಾಡರ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ನಾಟಕ, ಜಗತ್ತಿನ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಜರಾಮರವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

*****

ತೂಕದ ನೆಲೆ

"ತೂಕದನೆಲೆ" ಡಾ. ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿ ಹಾಗೂ ಡಾ. ಶಿವಸ್ವಾಮಿ. ಬಿ.ಎಸ್. ಅವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಸಂಪಾದನ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಬರಹವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಕೃತಿರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರತರುವ ಸುಲಭ ವಿಧಾನ ಸಧ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದ ನಡುವೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸವಿಧಾನವೆಂದರೆ, ಪ್ರಬುದ್ಧ ಬರಹಗಾರರಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಲೇಖನ ಬರೆಯಿಸಿ, ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಸಂಕಲನಗೊಳಿಸಿ ಕೃತಿರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರತರುವ ಹೊಸ ವಿರಚನೆಯ ವಿಧಾನ. ಈ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕೃತಿ ಸಂಪಾದನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದವರು ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಡಾ. ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿ ಹಾಗೂ ಡಾ. ಶಿವಸ್ವಾಮಿ.ಬಿ.ಎಸ್.ಅವರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಕಾಯಕವನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತ ಇತ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಏನಾದರೊಂದು ಹೊಸಹೊಳಹಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿ ಮುನ್ನಡೆಯುವ ಜಾಯಮಾನದವರು. ತೂಕದ ನೆಲೆಯ ಬರಹವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ನಾಡಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸ ಹೊರಟ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದವರು. ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಬರಹದ ನೆಲೆಸಿಗಲೆಂದೆ ಹಂಬಲ ಇತ್ತ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಹಿರಿಯ ತಲೆಮಾರಿನ ಬರಹಗಾರರಿಗೂ ಸಮಾನ ಗೌರವ ನೀಡಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಮನ್ವಯದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು, ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ೩೨ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗಮವೆ "ತೂಕದನೆಲೆ" ಹೆಸರಿನ ಗ್ರಂಥ. ಇದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಸ್.ಎಲ್.ಎನ್.ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್‌ದಿಂದ ಬೆಳಕುಕಂಡಿದೆ. ೩೨೦ ಪುಟಗಳ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಸುಂದರ ಕಲಾಕುಸುಮ. ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳು ಇವರ ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದ ಮುಂದೆಯೂ ಹೊರಬರಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

■ ಡಾ.ವ್ಹಿ.ಬಿ.ಸಣ್ಣಸಕ್ಕರಗೌಡರ
ಯುವ ಸಾಹಿತಿ, ಬಾದಾಮಿ

ರೂ. ೮೦/-